

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультету

"19" травня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність Н2 Тваринництво

Освітня програма Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Факультет Тваринництва та водних біоресурсів

Розробник: Лауга О.Д., к.філос.н., доцент

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Філософія» є обов'язковою компонентою ОПП з циклу загальної підготовки студентів спеціальності «Тваринництво». Філософія являється світоглядом вищого теоретичного рівня, відображає сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії. Дисципліна спрямована на формування у студентів системного світогляду, розвитку критичного мислення, розуміння основних філософських ідей, етичних принципів та цінностей, важливих для професійної діяльності. Вивчення філософії сприяє світоглядно-методологічній підготовці студентів, формуванню філософської культури мислення, актуалізації національної свідомості майбутньої суспільної еліти, а тому є необхідною складовою теоретичного рівня університетського підготовки. Вивчення філософії підвищує загальний інтелектуальний рівень студентів, засвоєння філософських знань сприяє гуманізації суспільства, формуючи якісно вищий рівень взаємовідносин між людиною та світом, що спирається на критичне, творче та самостійне мислення. Завдяки цьому її вивчення дозволяє сформулювати перелік загальних компетентностей, які лежать в основі освітньої програми.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність	Н2 Тваринництво
Освітня програма	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Факультет/ІНІ	Тваринництва та водних біоресурсів

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	2 год.
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	15 год.	-
Самостійна робота	60 год.	88 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	-
Форма контролю	Екзамен	Екзамен

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Сформувати у студентів цілісне уявлення про основні філософські концепції, методи і категорії, розвинути здатність до критичного мислення, рефлексії, етичної оцінки професійної діяльності, зокрема в галузі тваринництва. Навчити студентів застосовувати філософські підходи до аналізу соціальних, культурних і духовних аспектів буття, формувати гуманістичний світогляд, сприяти вихованню відповідальності, толерантності та гармонійного розвитку особистості. Завдання полягає у розкритті філософських питань, що стосуються життя кожної людини, наданні загальних теоретичних знань про основні філософські концепції та філософські категорії, окресленні специфіки та меж філософського знання, сформувати культуру філософського теоретичного мислення, сформувати здатність до самостійного аналізу складних явищ суспільного життя та вміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням специфічно наукових та професійних завдань, сприяти формуванню гуманістичного потенціалу особистості, її загальної культури.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Філософія» (за їх наявності)

Набуття компетентностей

ЗК1 — Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та

необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2 — Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5 — Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Програмні результати навчання

ПРН21 — Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Філософія як універсальний тип знань												
Тема 1. Філософська пропедевтика. Біоцентризм як сучасне світобачення. Філософія Давнього світу. Греція, Індія та Китай	3	-	-	2	-	5	2	-	-	-	12	14
Тема 2. Філософія Середньовіччя та Відродження. Філософські пошуки модерну.	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	12	12
Тема 3. Некласична філософія ХІХ-ХХІ ст. Феномен української філософії	2	-	-	2	20	24	-	-	-	-	12	12
Разом за модулем 1	7	0	0	6	20	33	2	0	0	0	36	38
Модуль 2. Онтологія. Гносеологія												
Тема 1. Філософське вчення про буття. Свідомість як фундаментальна категорія філософії. Свідоме використання водних біоресурсів	2	-	-	2	20	24	-	-	-	-	13	13
Тема 2. Пізнавальна активність людини. Особливості наукового пізнання та методології пізнання в біологічних науках	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	13	13
Разом за модулем 2	4	0	0	4	20	28	0	0	0	0	26	26

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 3. Філософія людини: єдність біологічного та соціального												
Тема 1. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства. Біосфера і суспільство. Філософія моралі. Біоетика	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	13	13
Тема 2. Філософська антропологія та філософія культури і цивілізації. Аксиологія: цінність буття та стратегії майбутнього	2	-	-	3	20	25	-	-	-	-	13	13
Разом за модулем 3	4	0	0	5	20	29	0	0	0	0	26	26
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	0	0	15	60	90	2	0	0	0	88	90

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Філософська пропедевтика. Біоцентризм як сучасне світобачення. Філософія Давнього світу. Греція, Індія та Китай	3
2	Тема 2. Філософія Середньовіччя та Відродження. Філософські пошуки модерну.	2
3	Тема 3. Некласична філософія XIX-XXI ст. Феномен української філософії	2
4	Тема 4. Філософське вчення про буття. Свідомість як фундаментальна категорія філософії. Свідоме використання водних біоресурсів	2
5	Тема 5. Пізнавальна активність людини. Особливості наукового пізнання та методології пізнання в біологічних науках	2
6	Тема 6. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства. Біосфера і суспільство. Філософія моралі. Біоетика	2
7	Тема 7. Філософська антропологія та філософія культури і цивілізації. Аксиологія: цінність буття та стратегії майбутнього	2
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософська пропедевтика. Філософія Давнього світу	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
2	Середньовіччя, Ренесанс та філософські пошуки Модерну	2
3	Некласична філософія XIX-XX ст. Феномен національної філософії	2
4	Філософське вчення про буття. Свідомість як фундаментальна категорія онтології.	2
5	Пізнавальна активність людини. Особливості методології пізнання в біологічних науках	2
6	Біосфера і суспільство. Антропогенез. Філософія моралі та біоетика	2
7	Філософія культури і цивілізації. Аксиологія: цінність буття та стратегії майбутнього	3
Всього годин		15

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Українська філософія як органічна складова української духовної культури.	20
2	Буття як засіб фіксування та відображення проблеми людського існування	20
3	Цінності сучасної людини в умовах глобалізації та цифровізації суспільства.	20
Всього годин		60

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне або письмове опитування
- Співбесіда
- Тестування
- Есе
- Модульне тестування
- Екзамен
- Презентації та виступи на наукових заходах

Методи навчання:

- Командна робота
- Кейс-метод

- Метод проєктного навчання
- – метод навчальних дискусій та дебатетод навчальних дискусій та дебат
- Метод командної роботи, мозкового штурму
- Словесний метод (лекція, дискусія, розповідь-пояснення, співбесіда)
- Практичний метод: студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії на семінарських заняттях
- Наочний метод: джерелом знань є спостережувані предмети, явища, наочні приклади (метод ілюстрацій, метод демонстрацій)

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Філософія як універсальний тип знань		
<p>Самостійна робота. Українська філософія як органічна складова української духовної культури.</p>	<p>ПРН 21.1, 21.2, 21.3. Це модуль спрямований на ознайомлення студентів із основами філософії, її роллю у формуванні світогляду та методології досліджень. Студенти здобудуть знання про історичний розвиток філософії, її основні поняття та підходи, а також навички аналізу філософських ідей та їх застосування у виробничій діяльності тваринництва. Для забезпечення розвитку критичного мислення та здатності аналізувати складні проблеми сучасного глобалізованого світу, формування особистої світоглядної позиції та етичних принципи, необхідних для відповідального життя в суспільстві: знати базові філософські поняття, вміти визначати власний світогляд, аналізувати етапи формування світогляду, аналізувати та розрізняти особливості східної та західної філософії, розрізняти християнську та світську філософію, знати особливості філософії Нового часу, аналізувати історичні тенденції 17-19 ст., розуміти логіку становлення та розвитку наукового знання, використовувати набуті знання для аналізу причин помилок у пізнанні, аналізувати внесок німецьких класиків для розвитку науки та філософії, знати особливості та школи некласичної філософії, знати етапи формування та представників української філософії, застосовувати набуті знання для з'ясування місця укр. філософії у світовій філософії. Знання та вміння, що здобудуть студенти: - розуміти основні етапи розвитку філософської думки; - аналізувати філософські концепції та їх історичний контекст; - застосовувати філософські підходи для аналізу виробничих процесів у тваринництві. Інструменти та методи: - історико-філософський аналіз; - критичне мислення; - дискусії та обговорення сучасних філософських ідей. Оцінювання за модулем «Філософія як універсальний тип знань» здійснюється за результатами виконання семінарських, практичних та самостійних робіт, а також модульної контрольної роботи.</p>	20
<p>Модульна контрольна. Модуль 1. "Філософія як універсальний тип знань"</p>		30
<p>Семінарське заняття. 1. Філософська пропедевтика. Філософія Давнього світу оцінювання</p>		5

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Практична робота. Тест 1.		10
Семінарське заняття. 2. Середньовіччя, Ренесанс та філософські пошуки Модерну		5
Практична робота. Тест 2.		10
Семінарське заняття. 3. Некласична філософія XIX-XX ст. Феномен національної філософії оцінювання		10
Практична робота. Тест 3.		10
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Онтологія. Гносеологія		
Самостійна робота. Буття як засіб фіксування та відображення проблеми людського існування	ПРН 21. Для формування основ наукового світогляду студентів, розуміння природи знання, меж пізнання та критеріїв істинності, розвитку абстрактного мислення, здатності до концептуального аналізу та формування методологічних основ для професійної зайнятості: знати основні поняття філософського вчення про буття, розуміти зміст сучасних онтологічних проблем, розрізняти проблеми буття світу та людини, аналізувати структуру психіки та свідомості людини, розуміти логіку процесу формування людської свідомості та самосвідомості особистості, аналізувати форми чуттєвого та раціонального пізнання, розуміти специфіку пізнавальних процесів. Оцінювання за модулем «Онтологія. Гносеологія» здійснюється за результатами виконання семінарських, практичних та самостійних робіт, а також модульної контрольної роботи.	20
Модульна контрольна. Модуль 2. «Онтологія. Гносеологія»		30
Семінарське заняття. 4. Філософське вчення про буття. Свідомість як фундаментальна категорія онтології.		15

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Практична робота. Тест 4.		10
Семінарське заняття. 5. Пізнавальна активність людини. Особливості методології пізнання в біологічних науках.		15
Практична робота. Тест 5.		10
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Філософія людини: єдність біологічного та соціального		
Самостійна робота. Цінності сучасної людини в умовах глобалізації та цифровізації суспільства.	ПРН 21. Для оволодіння філософськими інструментами осмислення власного місця у світі та розуміння фундаментальних питань існування, пошуку сенсу життя та розуміння свого призначення, сприянню інтелектуальному зростанню та формуванню зрілої особистості: вміти формулювати проблеми суспільного буття, аналізувати причини соціальних явищ, застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності, вміти описати основні філософські підходи до сутності людини, вміти визначати підстави та походження моралі, аналізувати сучасні аксіологічні проблеми, розуміти цінність буття у цілому та буття людини зокрема, застосовувати знання сучасних аксіологічних цінностей у власному житті. Оцінювання за модулем «Філософія людини: єдність біологічного та соціального» здійснюється за результатами виконання семінарських, практичних та самостійних робіт, а також модульної контрольної роботи.	20
Модульна контрольна. Модуль 3. «Філософія людини: єдність біологічного та соціального»		30
Семінарське заняття. 6. Біосфера і суспільство. Антропогенез. Філософія моралі та біоетика		15
Практична робота. Тест 6.		10

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Семінарське заняття. 7. Філософія культури і цивілізації. Аксиологія: цінність буття та стратегії майбутнього		15
Практична робота. Тест 7.		10
Всього за модулем 3		100
<p>Нарахування додаткових балів за наукову активність Студент може отримати додаткові бали до підсумкового рейтингу з дисципліни за активну участь у науковій та науково-просвітницькій діяльності, що відповідає тематиці курсу. До таких видів діяльності належать: підготовка та представлення доповідей на наукових конференціях, науково-практичних семінарах, вебінарах, круглих столах, студентських наукових форумах, а також публікація тез доповідей або наукових матеріалів. Додаткові бали нараховуються за умови документального підтвердження участі (сертифікат, програма заходу, збірник тез, довідка тощо) та можуть становити до 10 балів за семестр. Конкретна кількість балів визначається викладачем залежно від рівня заходу, ступеня особистої участі студента та результативності наукової діяльності. Участь у наукових заходах сприяє поглибленню фахових знань, розвитку навичок критичного мислення, академічної комунікації та формуванню дослідницьких компетентностей.</p>		+10
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.

Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.
------------------------------------	--

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3843>);

-Конспекти лекцій та їх презентації (в електронном у вигляді);

-1. Гейко С.М., Горбатюк Т.В., Лаута О.Д. та ін. Людина, суспільство, держава у філософському дискурсі: історія та сучасність : монографія. К.: «Міленіум», 2020. 378 с. ;

-2. Савицька І.М., Культенко В.П., Лаута О.Д., та ін. Проблеми і перспективи сучасного мегасуспільства в контексті гуманітарного дискурсу. Колективна монографія – К., 2020. -209 с.;

-3. Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. К.: Знання України, 2022. 580 с. ;

-4. Історія філософії. Античність та Середньовіччя. За ред. Умберто Еко та Рікардо Федріги. Харків: Фоліо, 2021.;

-5. Причепій Є. М. Філософія : посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2021. - 575 с.;

-6. Філософія. Бичко І., Табачковський В., Бичко А., Ярошовець В. К.: Либідь, 2022;

-7. Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник. Під редакцією В.Л. Петрушенка. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 506 с.;

-8. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія. Вид-во Дух і літера, 2023.;

-9. Лаута О.Д. Методичні настанови з вивчення курсу «Філософія» для студентів факультету тваринництва та водних біоресурсів ОС «Бакалавр» НУБіП України / О.Д. Лаута., О.І. Притика. – К.: Вид-во НУБіП, 2025. – 60 с.;

Рекомендовані джерела інформації

1. Лаута О.Д. Глобалізація як соціально-філософська проблема. Суспільні науки: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі : матеріали міжн. науково-практичної конференції, м. Одеса, 2020. С. 50-54.

2. Предмет і проблематика філософії / за заг. ред М.А.Скринника, З.Е.Скринник. Львів, 2021. С. 336-338.

3. Лаута О.Д. Руйнація національної ідентичності українського народу з боку росії: філософський вимір: Збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. «Відносини між

Україною і НАТО на сучасному етапі: досягнення та виклики. Київ, 2 червня 2022. С. 209-211.

4. Лаута О.Д. Національна ідентичність – ґрунт на якому базується сучасне та виростає майбутнє // Національна українська ідентичність очима молодих науковців. Науково-практичний семінар: зб. наук. праць (за матеріалами науково-практичного семінару), Київ, 9 травня 2024 р.). – К., 2024
5. Цінності в житті людини і суспільства / Філософія/ За ред. Надольного І. Ф. – К., 2020. – С. 449-463.